

UCHWAŁA NR 14/2026  
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ  
z dnia 12 stycznia 2026 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Inna Polska  
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2024 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 2 pkt 3, 4 i 7 oraz w związku z ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215),

**postanawia**

**odrzuć** sprawozdanie partii politycznej Inna Polska o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2024 r. **z powodu** naruszenia art. 24 ust. 1 i 7 w związku z art. 25 ust. 1 i ust. 4a ustawy o partiach politycznych.

**Uzasadnienie**

Partia polityczna Inna Polska (EwP 439) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2024 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076).

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie złożonego sprawozdania Partii oraz dołączonego do niego wyjaśnienia jej Prezesa stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym, partia polityczna Inna Polska wykazała, że w okresie sprawozdawczym nie pozyskała żadnych środków finansowych, ani wartości niepieniężnych. We wszystkich pozycjach sprawozdania wykazano „0,00”. Jak wyjaśnił jej Prezes – „Przez cały okres 2024 r. partia była pozbawiona jakiegokolwiek aktywności partyjnej i nie wykonywała żadnych czynności.” Partia także w załączniku do pozycji 14 sprawozdania, w której wykazana powinna zostać nazwa i adres siedziby banku prowadzącego rachunek Partii, numer tego rachunku i kwota pozyskana w okresie sprawozdawczym na ten rachunek, wykazała „BRAK”. Jednocześnie jednak, w „Wyjaśnieniu” z 31 marca 2025 r., Prezes Partii potwierdził, że Partia posiadała rachunek bankowy w okresie sprawozdawczym wskazując, iż „Wynikające z wyciągu na koncie bankowym koszty prowadzenia rachunku zostały wydatkowane częściowo ze środków zgromadzonych na rachunku za rok 2023. Druga część obejmująca również koszty najmu adresu została opłacona w 2025 r., zatem zostanie ujęta w sprawozdaniu finansowym dopiero za 2025 r.” Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza, że także w sprawozdaniu za 2023 r. Partia wykazała, iż posiadała rachunek bankowy o numerze 56 1090 2590 0000 0001 5589 5352 prowadzony w Santander Bank Polska S.A. Zostało to potwierdzone w uchwale Nr 338/2024 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 września 2024 r. w sprawie sprawozdania partii politycznej Inna Polska o źródłach pozyskania środków finansowych w 2023 r.

W związku z tymi wątpliwościami Państwowa Komisja Wyborcza, pismem z dnia 29 września 2025 r., ZKF.413.78.2025, zwróciła się do Partii o przedstawienie umowy rachunku bankowego Partii oraz historii bankowej tego rachunku za cały 2024 r. Podniosła, że dokumenty te wymagane są w załączniku nr 2 (Wykaz dokumentów, które należy dołączyć do sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków funduszu wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym) do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza wystąpiła do Partii o wyjaśnienie, jaki „najem adresu” miał na myśli jej Prezes, i jaka była wartość tego

najmu w 2024 r., czy została ona w okresie sprawozdawczym opłacona, czy też opłaty tej – za 2024 r. – dokonano faktycznie dopiero w roku 2025 i kto jej dokonał oraz w jaki sposób, a także o przedstawienie umowy „najmu adresu”, na podstawie której Partia korzystała z niego w 2024 r. Pismo to zostało odebrane przez Prezesa Zarządu Partii w dniu 14 października 2025 r., co potwierdza wydruk z systemu śledzenia przesyłek Poczty Polskiej. Partia nie udzieliła jednak na nie odpowiedzi.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla zatem, że zachowując najwyższe standardy szczegółowej analizy podjęła działania w celu umożliwienia Partii wyjaśnienia wszelkich wątpliwości związanych z jej finansowaniem w 2024 r. oraz wskazania dokumentów potwierdzających zgodność jej finansowania z przepisami ustawy o partiach politycznych, a zatem zapewnienia przez Partię, że w 2024 r. pozyskiwała środki finansowe i wartości niepieniężne wyłącznie z legalnych źródeł, a pozyskane środki finansowe gromadziła na rachunku bankowym.

Partia nie udzieliła jednak żadnych odpowiedzi i nie przesłała żadnych dokumentów. Potwierdziła tym jednoznacznie, że w okresie sprawozdawczym pozyskiwała swój majątek (środki finansowe, jak i wartości niepieniężne) ze źródeł niedozwolonych, tj. innych niż określone w art. 24 ust. 1 ustawy o partiach politycznych oraz innych niż z kredytów bankowych, o których mowa jest w art. 24 ust. 7 tego aktu prawnego, a także niezgodnie z art. 25 ust. 1 w związku z ust. 4a tej ustawy, tj. od podmiotów niebędących obywatelami polskimi mającymi stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Uzasadnione i racjonalne jest w tym przypadku domniemanie, że Partia Inna Polska nie udzieliła odpowiedzi i nie dołączyła odpowiednich dokumentów, albowiem z dokumentacji finansowej Partii jednoznacznie wynikało, że w 2024 r. naruszyła ona przepisy ustawy o partiach politycznych w zakresie uzasadniającym odrzucenie jej sprawozdania finansowego za ten okres sprawozdawczy.

Jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, jeżeli Partia nie uzyskała żadnych środków z niedozwolonych źródeł, to nic nie stało na przeszkodzie złożeniu stosownych wyjaśnień i dowodów w sprawie wykazujących i potwierdzających legalność jej finansowania. Partia nie udzieliła takich odpowiedzi na zadane jej pytania, jak i nie przedstawiła niezbędnych dowodów w tych sprawach (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 września 2008 r., III SW 7/08). Co więcej, Sąd Najwyższy wskazał,

że nie tylko nieudzielenie w ogóle wyjaśnień na pytania kierowane do partii przez Państwową Komisję Wyborczą, ale także ich udzielenie, ale w sposób niepozwalający na stwierdzenie, że jej gospodarka finansowa prowadzona była zgodnie z prawem, uprawnia przyjęcie domniemania, że partia to prawo naruszyła, szczególnie jeśli wskazują na to inne dokumenty załączone do sprawozdania. W przypadku Partii Inna Polska właśnie na to wskazuje zestawienie złożonego przez Partię „zerowego” sprawozdania za 2024 r. z dołączonym do niego „Wyjaśnieniem” jej Prezesa z dnia 31 marca 2025 r.

W kolejnym postanowieniu Sąd Najwyższy stwierdził wręcz, iż brak wyjaśnienia niezgodności finansowych przez komitet wyborczy (analogicznie – przez partię polityczną) rodzi domniemanie faktyczne dokonania naruszeń prawa skutkujących odrzuceniem sprawozdania finansowego (por. postanowienie z 14 października 2008 r., III SW 10/08).

Naruszenie przez Partię art. 24 ust. 1 i 7 ustawy o partiach politycznych, tj. przyjmowanie przez nią lub pozyskiwanie środków ze źródeł niedozwolonych, czyli innych niż składki członkowskie, darowizny, spadki, zapisy, dochody z majątku oraz określone ustawami dotacje i subwencje, a także innych niż kredyty bankowe, na podstawie art. 38 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 4 stanowi bezwarunkową podstawę odrzucenia sprawozdania Partii. Przestrzeganie tej regulacji ustawy o partiach politycznych racjonalny ustawodawca uznał za na tyle fundamentalne i mające znaczenie dla finansowania partii politycznych, za odgrywające tak istotną rolę dla zapewnienia pluralizmu politycznego, że jego naruszenie wskazał jako to, które obligatoryjnie przesądza o odrzuceniu sprawozdania finansowego partii, bez względu na to, w jakiej kwocie środki przyjęła partia polityczna z niedozwolonego źródła, czy naruszenie to wynikało z nieświadomości osoby odpowiedzialnej za finanse partii, czy było zawinione, czy też nie. Nie pozostawia wątpliwości, że Państwowa Komisja Wyborcza obowiązana jest odrzucić sprawozdanie partii w razie potwierdzenia faktu przyjmowania lub pozyskiwania przez partię środków ze źródeł innych niż wymienione w art. 24 ust. 1 ustawy o partiach politycznych i ewentualnie z innych niż kredyty bankowe, o których jest mowa w art. 24 ust. 7 tej ustawy, niezależnie od ich wysokości i niezależnie od okoliczności, w jakich zostały przyjęte lub pozyskane. Przepis ten nie pozostawia żadnego pola do uznaniowości i miarkowania sankcji do wagi błędów

popęlnionych w sprawozdaniu finansowym partii (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z 23 kwietnia 2002 r., III SW 4/02). Podjęcie przez Państwową Komisję Wyborczą innego rozstrzygnięcia w tej sprawie niż jednoznacznie wynikające z przywołanych regulacji ustawy o partiach politycznych narażałoby ją na zarzut działania niezgodnego z prawem.

Ponadto także przyjmowanie środków finansowych i wartości niepieniężnych z naruszeniem art. 25 ust. 1 w związku z ust. 4a ustawy o partiach politycznych oraz gromadzenie środków finansowych poza rachunkiem bankowym partii z naruszeniem przepisów art. 24 ust. 8 tej ustawy, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 2 pkt 3, 4 i 7 oraz z ust. 1 pkt 2 lit. a tego aktu prawnego, stanowią przesłanki do odrzucenia jej sprawozdania finansowego, jeśli łączna wartość środków i wartości niepieniężnych przyjętych przez Partię i gromadzonych przez nią (środki pieniężne) z naruszeniem wskazanych wyżej przepisów ustawy o partiach politycznych przekroczyła 1% ogólnej kwoty jej przychodów. Te przywołane wyżej regulacje prawne odrzucenie sprawozdania finansowego partii politycznej uzależniają wyłącznie o stosunku środków pozyskanych niezgodnie z prawem do ogólnej kwoty przychodów partii. Po przekroczeniu progu 1% również ta regulacja ma charakter kategoryczny i nie pozostawia Państwowej Komisji Wyborczej swobody decyzji w tej kwestii, np. uwzględniania tego, czy naruszenie prawa nastąpiło w sposób umyślny, czy też z powodu nieznamośności przepisów. Jak stwierdził Sąd Najwyższy, skoro zgodnie z art. 25 ust. 1 (także w związku z ust. 4a ustawy o partiach politycznych), partia może pozyskiwać środki finansowe (oraz wartości niepieniężne) jedynie od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, to ich przyjęcie od podmiotu innego niż osoba spełniająca te kryteria narusza powołany przepis, co według art. 38a ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 4 i 7 w związku z ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o partiach politycznych, stanowi jednoznaczną podstawę do odrzucenia sprawozdania partii (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 17 września 2004 r., III SW 39/04 i III SW 44/04).

Podkreślić jeszcze raz należy, że w tego typu sytuacjach regulacje prawne nie pozostawiają żadnej swobody działania Państwowej Komisji Wyborczej. Narzucają konkretny tryb jej postępowania oraz sposób jego zakończenia. Podjęcie przez Państwową Komisję Wyborczą innego rozstrzygnięcia niż wynikające z art. 38a

ust. 1 pkt 3 i art. 38a ust. 2 pkt 3, 4 i 7 ustawy o partiach politycznych narażałoby ją na zarzut działania niezgodnego z prawem. Państwowa Komisja Wyborcza, zgodnie z zasadą praworządności (legalizmu) wyrażoną w art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, działa zaś na podstawie i w granicach prawa powszechnie obowiązującego, respektując jego przepisy. Przepisy prawa określające zadania i obowiązki Państwowej Komisji Wyborczej nie tylko stanowią kompetencję do działania, lecz są także źródłem nakazów i zakazów wyznaczających ramy prawne ich działania. Celem zasady legalizmu jest bowiem przeciwdziałanie dowolności i arbitralności działania organów państwa oraz możliwość kontroli w oparciu o kryterium zgodności z obowiązującym prawem.

Trzeba także wyraźnie zaznaczyć, że obowiązek prawny wykazania, poprzez przedstawienie rzetelnej dokumentacji finansowej, w tym odpowiednich dowodów i wyjaśnień potwierdzających, że wszystkie środki finansowe pozyskane zostały przez partię w sposób zgodny z obowiązującym prawem, spoczywa na partii politycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 marca 2005 r., III SW 3/05). Obowiązku tego partia polityczna Inna Polska nie wypełniła. Odpowiednio prowadzona i ujawniona dokumentacja, głównie finansowo-księgowa, oraz sporządzone na jej podstawie sprawozdanie finansowe są jednymi z najistotniejszych przejawów jawności finansowania partii politycznych, będącej elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06), znajdującej swoje umocowanie w art. 11 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Co ważne, jawność ta nie powinna ograniczać się wyłącznie do przedkładania sprawozdań finansowych partii politycznych do badania właściwym do tego organom, ale powinna umożliwiać zapoznanie się z gospodarką finansową prowadzoną przez partie każdemu zainteresowanemu (np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 27 czerwca 2013 r., I OSK 513/13; oraz z 18 grudnia 2014 r., I OSK 687/14; a także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 20 grudnia 2016 r., II SAB/Wa 590/16). Z konstytucyjnej zasady jawności finansowania partii politycznych, która znajduje swoje częściowe powtórzenie w art. 23a ustawy o partiach politycznych, wynika zatem zakaz utajniania finansów partyjnych oraz odpowiadający mu nakaz ujawniania informacji finansowych

o działalności partii [zob. Mirosław Granat (red.), Ustawa o partiach politycznych. Komentarz, Warszawa 2020].

Sprawozdanie Partii Inna Polska podlega zatem odrzuceniu albowiem zaistniały niezbędne do tego przesłanki. Jest to tym bardziej ważne, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, partia polityczna jest wręcz zobowiązana do rygorystycznego przestrzegania prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 września 2005 r., III SW 9/05). Każda z nich, tj. wynikająca zarówno z art. 38a ust. 2 pkt 4 ustawy o partiach politycznych, jak i z jej art. 38a ust. 2 pkt 3 i 7, stanowi niezależną od siebie podstawę do jego odrzucenia.

Państwowa Komisja Wyborcza, odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, podkreśla niezmiennie, że partia polityczna, stanowiąca jeden z podstawowych elementów demokratycznego państwa prawnego, nie występuje w obrocie cywilnoprawnym na zasadach tożsamyh z innymi podmiotami prawa. Wyjątkowość roli partii politycznych polega między innymi na tym, że są one nie tylko jedną z form obywatelskiego prawa do zrzeszania się, ale przede wszystkim formą organizacji politycznej, która wywiera wpływ na sprawowanie władzy. Zasadniczą funkcją partii jest funkcja publiczna, ściśle związana z władzą państwową. Partie, stanowiąc element systemu politycznego, są podstawową instytucją publicznego życia politycznego (M. Granat, Glosa do postanowienia składu 7 sędziów SN z dnia 1 października 2003, III SW 152/03, Przegląd Sejmowy Nr 5/2004). Ze względu na ich szczególny charakter nie mogą one być postrzegane jako zwykłe osoby prawne. Właśnie z tego względu przepisy prawa przyjęły wyraźnie restrykcyjną formułę regulacji w zakresie finansów i finansowania partii politycznych. W punkcie wyjścia jest reglamentacyjne ustalenie określonych uprawnień, form działalności czy finansowania partii, a nie jej liberalna swoboda jako uczestnika obrotu cywilnoprawnego (postanowienie Sądu Najwyższego z 17 września 2004 r., III SW 38/04). Zagwarantowana konstytucyjnie pozycja ustrojowo prawna partii politycznych sprzeciwia się także przyjęciu, że korzystają one – na równi z podmiotami prywatnoprawnymi – z wolności działalności gospodarczej (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 14 grudnia 2004 r., K 25/03), co wyklucza tezę o choćby „zbliżeniu” sytuacji partii politycznej do uczestników obrotu gospodarczego.

Poza tym partia polityczna Inna Polska w okresie sprawozdawczym nie dopełniła obowiązku prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy. To uchybienie, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie stanowi jednak przesłanki do odrzucenia sprawozdania Partii.

Mając na uwadze analizę sprawozdania finansowego Partii za 2024 r. w kontekście wyjaśnienia jej Prezesa oraz nieudzielenie przez Partię odpowiedzi na pytania skierowane do niej przez Państwową Komisję Wyborczą, które to odpowiedzi miałyby fundamentalne znaczenie dla oceny legalności źródeł pochodzenia przyjętych przez nią środków finansowych i wartości niepieniężnych, Państwowa Komisja Wyborcza, postanowiła jak w sentencji.

**Od niniejszego postanowienia partii politycznej Inna Polska przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.**

Przewodniczący  
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak